

**ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400112021**

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Министерството на труда и социалната политика за 2021 г.

София, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Обръщане на внимание – Не е съставен ликвидационен баланс за ТД "Русалка" ЕООД.....	4
Правно основание за извършване на одита	5
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет	6
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет	6
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	7
Некоригирани неправилни отчитания.....	8
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	8
Коригирани неправилни отчитания.....	8
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	10
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	11

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
МБВР	Международна банка за възстановяване и развитие
ТД	Търговско дружество
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЮЛНЦ	Юридически лица с нестопанска цел
НАП	Национална агенция за приходите
НОИ	Национален осигурителен институт
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
ДДС	Дирекция „Държавно съкровище“
СМР	Строително монтажни работи
ДМА	Дълготрайни материални активи

**ДО
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Г-Н ЛАЗАР ЛАЗАРОВ
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА
ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Министерството на труда и социалната политика, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2021 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Министерството на труда и социалната политика към 31 декември 2021 г. и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Министерството на труда и социалната политика в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Обръщане на внимание – Не е съставен ликвидационен баланс за ТД "Русалка" ЕООД

Търговско дружество „Русалка“ ЕООД е признато в баланса на МТСП към 31.12.2021 г. на стойност 854 501 лв. Инвестицията в дружеството е представена с

размера на капитала, когато е образувано дружеството¹ и са направени апортните вноски в капитала му. През одитирания период по счетоводната сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната” не са съставени счетоводни записвания по повод промени в инвестицията в дружеството.

С Решение № 24-2 от 17.11.2020 г. на едноличния собственик на капитала на „Русалка” ЕООД, дружеството е прекратено и обявено в ликвидация.

С решението на министъра е определен ликвидатор на „Русалка” ЕООД, с когото е подписан едногодишен договор да управлява и представлява дружеството до приключване на процедурата по ликвидация и прекратяване на дейността на дружеството. С договора ликвидаторът е задължен: да организира съставяне на начален ликвидационен баланс и отчет към момента на прекратяване на дейността на дружеството и при заличаване на дружеството - краен ликвидационен баланс и отчет; да подаде ГФО за годишно приключване или при липса на дейност декларация по Закона за счетоводството в определените от закона срокове.

Към момента на изготвяне на годишния финансов отчет на МТСП към 31.12.2021 г. ликвидаторът е извършил следни те действия:

- вписване в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ на процедура по ликвидация;
- стартирала е процедура за получаване на удостоверения от НАП и НОИ, необходими за заличаването;
- отправена е покана до евентуални кредитори на дружеството да предявят вземанията си;
- възложено е изготвяне на оценка от лицензиран оценител на акционерното участие в „Тривиа Тур“ АД, във връзка с изготвянето на окончателен баланс.

С писмо до министъра на МТСП и до Сметна палата, ликвидаторът пояснява, че при подаване на документите за вписване на ликвидацията не е съставян начален ликвидационен баланс, излага горепосочените факти и във връзка с тях уведомява, че за финансовата 2020 г. не е изготвен краен ликвидационен баланс. С оглед липсата на дейност на „Русалка“ ЕООД, в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ е представена декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона за счетоводството.

На 10.12.2021 г. с ликвидатора е подписан Анекс № РД-23-99 за удължаване на срока на договора с 12 месеца или до извършване на всички действия по приключване на процедурата по ликвидация и заявяване на заличаването на "Русалка" ЕООД от Търговския регистър и регистъра на юридическите лице с нестопанска цел на Агенцията по вписванията, което от двете обстоятелства настъпи първо.²

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2022 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-01-120 от 26.10.2021 г., изменена със Заповеди №№ ОД-04-01-141 от 03.11.2021 г. и ОД-04-01-084 от 23.06.2022 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

¹ с Разпореждане № 11 от 27.12.2004 г. на Министерски съвет за образуване на ЕООД с държавно участие;

² ОД № 03

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансов одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Сред въпросите, комуникирани с ръководството, Сметната палата определя тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одитни въпроси. Сметната палата описва тези въпроси в одитния доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;

- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или

- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

Всички констатирани неправилни отчитания са коригирани.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

Не са констатирани случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.

Коригирани неправилни отчитания

1. Разходи по проект „Красива България“, финансиран от програмния бюджет по Националния план за действие по заетостта, за извършени СМР на нефинансови дълготрайни активи, които не са признати по баланса на МТСП, в размер на 831 379 лв., са осчетоводени неправилно по сметка 2091 „Капитализирани разходи по наети/предоставени за ползване дълготрайни материални активи“, вместо по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група „Бюджет“.

Същите не попадат в обхвата на т. 16.12.1 от ДДС № 20 от 2004 г.³ и т. 34 от ДДС № 05 от 2016 г. на МФ относно отчитането на чужди ДМА по сметка 9110 „Чужди дълготрайни активи“ и съответното балансово признаване на допълнителни разходи и подобрения за тях по сметка 2091 „Капитализирани разходи по наети/предоставени за ползване дълготрайни материални активи“, както и амортизирането на капитализираните разходи за основен ремонт и реконструкция на задбалансово отчитани на чужди амортизируеми активи.

Към 31.12.2021 г., неправилно капитализираните разходи по сметка 2091 „Капитализирани разходи по наети/предоставени за ползване дълготрайни материални активи“ по проект „Красива България“ са прехвърлени в кореспонденция със сметки 7612 „Прехвърлени нефинансови дълготрайни активи от/към бюджетни организации от подсектор "Централно управление"“ на Технически университет – гр. София (173 452 лв.) и 7642 „Прехвърлени нефинансови дълготрайни активи от/към общини“ на общински администрации (6 524 071 лв.), в резултат на което сметката е с нулево салдо.

³ Съгл. т. 16.12.1. от ДДС № 20 от 2004 г., получените за безвъзмездно временно ползване ДМА се отчитат по справедлива стойност като чужди ДМА по задбалансова сметка 9110, доколкото не са налице условията по т. 16.12.2. Когато за тези активи са извършени допълнителни разходи и подобрения, които задоволяват изискването за признаване на актив съгласно т. 6.1 от НСС 16, тези разходи се завеждат балансово по сметка 2091. При връщането на актива и в случай, че не се възмездяват, тези разходи се изписват от баланса в кореспонденция със сметките от група 64 за предоставени капиталови трансфери в натура. В случай, че се възмездяват – отчита се продажба на този ДМА чрез използването на съответните сметки 6149 и 7149

За извършеното прехвърляне са изпратени писма до съответните бюджетни организации за предприемане на счетоводни записвания в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане.⁴

Не е спазено изискването за осчетоводяване на разходите по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС №14 от 2013 г.

2. При извършени одитни процедури за проверка и анализ на разходите за външни услуги в отчетна група „Бюджет“, признати по сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“, в Агенцията за социално подпомагане – ВРБ на МТСП, се установиха неправилно отчетени разходи за банкови такси, в размер на 45 327 лв., осчетоводени неправилно по сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“, вместо за дължимите такси за месец декември 2020 г. да се приложат указанията на т. 8.9. от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, като се признаят по сметка 6994 „Намаление на финансови активи (приходно-разходни позиции) от други събития“ (4 881 лв.), а за дължимите за периода от 01.01.2021 г. до 30.09.2021 г. по сметка 6201 „Разходи за банково обслужване на сметки и плащания“ (40 446 лв.). Разходите са отчетени правилно по подпараграф 10-69 „Други финансови услуги“.⁵

Неправилното отчитане е установено при извършеното предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на МТСП към 30.09.2021 г. и е коригирано към 31.12.2021 г.

Не е спазено изискването за осчетоводяване на разходите по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС №14 от 2013 г. и т. 8.9. от ДДС №20 от 2004 г. за осчетоводяване на допуснати грешки от минали години.

3. Към 31.12.2021 г., по два договора⁶ за дългосрочни банкови заеми от международни банки не е осчетоводено прехвърляне на частта от текущия дял от плащанията по главницата за 2022 г., в размер на 6 309 480 лв. Следвало е записванията да се съставят най-късно преди приключвателните операции към края на отчетната година, предхождаща годината, в която плащането по главницата става дължимо. В резултат от допуснатото неправилно отчитане крайното кредитно салдо по сметка 1664 „Дългосрочни заеми от банки и финансови институции от чужбина“ е завишено, а крайното кредитно салдо по сметка 1667 „Текущ дял по дългосрочни заеми от банки и финансови институции от чужбина“ е занижено с 6 309 480 лв.⁷

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 2, от Закона за счетоводството относно вярното и честното представяне на активи, пасиви, приходи и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти и указанията на МФ, дадени с писмо ДДС № 14 от 2013 г. за утвърждаване на СБО.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в Раздел VI. от Встъпителното ръководство по прилагане на сметкоплана на бюджетните предприятия, относно дългосрочни и текущ дял на дългосрочни заеми -последната категория включва подлежащите за погасяване главници по дългосрочен дълг в рамките на една година от

⁴ ОД № № 01 и 03

⁵ ОД № 02

⁶ ДИЗ № 46811 ВГ по Проект „Социални инициативи и насърчаване на заетостта“ и ДИЗ № 76120 ВГ по Проект „Социално включване“

⁷ ОД № 04

края на отчетния период. Не са спазени указанията на МФ дадени в тема 5 от Коментари по методологически въпроси, относно отчетността на бюджетните организации, във връзка с изискването подлежащите на плащане в рамките на една година от края на отчетния период суми по главницата да се прехвърлят като текущ дял по заема, като тези записвания се съставят най-късно преди приключвателните операции към края на отчетната година, предхождаща годината, в която плащането по главницата става дължимо.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

На основание т. 68 от писмо ДДС № 07 от 2021 г. на МФ, по време на финансовия одит е извършена корекция на Министерство на труда и социалната политика за 2021 г.

Коригираният Баланс на Министерство на труда и социалната политика за 2021 г. е представен в Министерството на финансите на 22.07.2022 г. и в Сметната палата на 25.07.2022 г.

В подкрепа на констатациите са събрани 4 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. „Екзарх Йосиф“ № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 329 от 14.09.2022 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Министерство на труда и социалната политика и един за Сметната палата.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	РД ТК 2.16-1- Работен документ за извършена проверка на съществени позиции по сметки 2031, 2041, 2049, 2051, 2091, 2101, 9909 и 9110 в АМТСП, АСП и АЗ; Извлечение - хронология по сметка 2091; Фактури и съгласувателни писма по проект "Красива България"; Хронология на сметка 2091 в МТСП – Администрация;	41
02	РД ТК 2.16-3-Работен документ за проверка на съществени позиции от финансовия отчет по сметка за чужди средства 4831 (параграф 93-00) в отчетна група „Бюджет“ в АСП и сметка за други външни услуги 6029 (подпараграф 10-20) в отчетна група „Бюджет“ в АМТСП, АСП и АЗ; Фактури, платежни нареждания, осчетоводявания на разходи за банкови такси по сметка 6029 и корекции в АСП към 30.09.2021 г.; Извадка по дебита на сметка 6029, включваща всички разходи над 2 000 лв, представляващи 82 % от дебитния оборот на сметка 6029 в АСП към 30.09.2021 г.	69
03	РД ГФО 1.25-Работен документ за проверка на извършените корекции към 31.12.2021 г. на установени неправилни отчитания при финансовия одит на консолидирания ГФО за 2020 г. на МТСП. Анекс на ликвидатора на „Русалка“ ЕООД; Писмо 94-2211 до СП и МТСП от ликвидатора на „Русалка“ ЕООД; Отчет на ликвидатора на „Русалка“ ЕООД.	19
04	РД ГФО 2.16-5- Работен документ за проверка на съществени позиции от финансовия отчет по сметки за прехвърлени пасиви 7618 „Прехвърлени пасиви (финансиращи позиции) от/към бюджетни организации от подсектор "Централно управление“; за прехвърлени нефинансови дълготрайни активи към общини 7642 „Прехвърлени нефинансови дълготрайни активи от/към общини“ за дългосрочен заем по сметка 1664 „Дългосрочни заеми от банки и финансови институции от чужбина (подпараграф 80-58)“ в отчетна група „Бюджет“ в Администрация МТСП и по сметка 4502 „Вътрешни разчети между бюджет и сметки за чужди средства“ за вътрешни разчети за чужди средства в АЗ; ДИЗ 46811 главница за 2022 г.; ДИЗ 76120 главница за 2022 г.; оборотна ведомост на АМТСП; МО за корекция на текущ дял.	40